

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет української філології та журналістики
кафедра журналістики**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Журналістський фах: фотожурналістика, українська
Викладачі	Лівіцька Оксана Вікторівна, кандидат філологічних наук, асистент
Профайл викладачів	http://journkaf.kpnu.edu.ua/pro-kafedru/
E-mail:	Oksanasbox@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1083
Консультації	Очні консультації: середа з 14.30 до 15.30 Онлайн консультації: Онлайн-консультації: (понеділок-п'ятниця)

2. Анотація до курсу

Журналістський фах: Фотожурналістика – дисципліна, яка готує студентів використовувати техніку та виразальні засоби для вираження ідейно-тематичного змісту кадру, передбачає освоєння зображальних засобів фотографії, виразальних можливостей світлового, тонального і лінійного рисунка кадру.

3. Мета і завдання курсу

Метою курсу є: ознайомити студентів з фотографічною апаратурою, правилами виконання основних видів фоторобіт, обробки фотоматеріалів і застосування допоміжного обладнання.

Завдання курсу:

- 1) розкрити сучасне поняття «фотожурналістика», її природу, принципи, функції, місце в структурі ЗМІ та суспільства, передумови виникнення та розвитку;
- 2) ознайомити з поняттями і категоріями, жанрами фотожурналістики;
- 3) сформулювати уявлення щодо правових та етичних норм в роботі фотожурналіста;
- 4) ознайомити з практичними навичками роботи з ілюстративним матеріалом, доступом до фотоінформації через Інтернет, роботою за завданням редакції і виробленням власного стилю;
- 5) ознайомити з технікою фотографії, сучасної фотоапаратурою і навчити користуватися під час зйомок.

4. Результати навчання

Програмні компетентності навчання:

ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

	діяльності.
ЗК 05	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 08	Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 14	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК 01	Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
СК 02	Здатність формувати інформаційний контент.
СК 03	Здатність створювати медіапродукт.
СК 04	Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.
СК 05	Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 01	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
ПРН 02	Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
ПРН 05	Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
ПРН 08	Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
ПРН 13	Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
ПРН 14	Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
ПРН 15	Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
ПРН 16	Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і на створення медіапродукту, а також його промоцію.
ПРН 17	Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- історію виникнення фотографії та фотожурналістики;
- причини і передумови виникнення фотожурналістики;
- основні етапи розвитку вітчизняної фотожурналістики і її найбільш відомих представників;
- спектр жанрів фотожурналістики і їх особливості;
- основи фотокомпозиції;
- класифікацію жанрів фотожурналістики ;
- функції та принципи фотожурналістики ;
- додаткові функції у майстерності фотожурналіста ;
- техніку постановочної і репортажної зйомки;

вміти:

- збирати зовнішню фотоінформацію за допомогою методів різнопланової зйомки, вивчення документів та архівних світлин тощо;

- виготовляти якісні фоторепортажі;
 - відстоювати свої професійні права під час прихованих фотозйомок;
- мати навички:**
- знімати пейзажі, портрети, натюрморти;
 - володіти технікою постановочної, репортажної зйомки.

5. Формат курсу

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання у системі MOODLE.

6. Обсяг і ознаки курсу

Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS: всього 180 год., з них: денна форма навчання – 72 год. аудиторних: 56 год. практичних занять, 16 год. лабораторних занять.

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Журналістика, 061 Журналістика	
Рік навчання/ рік викладання	другий /2020-2021	
Семестр вивчення	четвертий	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ECTS	6 кредитів ECTS	
Загальний обсяг годин	180 год.	
Кількість годин навчальних занять	72 год.	
Лекційні заняття	-	
Практичні заняття	56 год.	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	16 год.	
Самостійна та індивідуальна робота	108 год.	
Форма підсумкового контролю	залік	

7. Пререквізити курсу

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Основи журналістики», «Теорія реклами», «Теорія PR», «Практика рекламної діяльності» та інші курси, у процесі вивчення яких студенти могли отримати теоретичні знання про журналістську, рекламну та PR-діяльність.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу потребує використання фотокамери, мобільних пристроїв, комп'ютерної техніки, а також програм для створення і обробки візуальної інформації. Передбачається застосування модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE).

9. Політика курсу

При організації освітнього процесу студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>);

- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>);

- Положення про академічну мобільність студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1m51v2ebOEKOEYafuwULaWsqMZkuFSW44/view>);

- Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view);

- Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>).

Для успішного вивчення курсу необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Кожен студент повинен ознайомитися і слідувати Положенню про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно виконувати завдання самостійної роботи;
- відключити звук мобільного телефону під час занять;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль виконання СР; підсумковий контроль);

– будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідування практичних і лабораторних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з таких поважних причин, як хвороба (викладачу надається

копія довідки від медичного закладу), участь в олімпіаді, творчому конкурсі тощо за попередньою домовленістю та згодою викладача за умови дозволу деканату (надаються документи чи інші матеріали, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Консультації. Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також студенти можуть звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

10. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи фотожурналістики					
Тема 1. Історія фотожурналістики	4	-	2	-	2
Тема 2. Розвиток фотографії в Україні	4	-	2	-	2
Тема 3. Функції фотожурналістики	4	-	2	-	2
Тема 4. Технічні параметри камери	5	-	-	2	3
Тема 5. Фотокомпозиція	4	-	2	-	2
Тема 6. Освітлення при фотозйомці	4	-	2	-	2
Тема 7. Введення до аналізу фотографії	5	-		2	3

Тема 8. Завдання, цілі, прес фото	5	-	2	-	3
Тема 9. Фотографія в рекламі	6	-	2	-	4
Тема 10. Інформаційно-публіцистичні жанри	6	-	2	-	4
Тема 11. Репортажна зйомка	6	-		2	4
Тема 12. Художньо-публіцистичні жанри фотожурналістики	6	-	2	-	4
Тема 13. Фотоілюстрація в газеті: критерії, тенденції, перспективи	6	-	-	2	4
Тема 14. Фотоілюстрація в Інтернеті: критерії, тенденції, перспективи	6	-	-	2	4
Тема 15. Способи створення фотоколажів	6			2	4
Тема 16. Основи фуд фотографії	4	-	2	-	2
Тема 17. Стріт фотографія	8	-	4	-	4
Тема 18. Зйомка архітектури	6	-	2	-	4
Тема 19. Зйомка тварин	6	-	2	-	4
Тема 20. Фотозйомка дітей	6	-	2	-	4
Тема 21. Спортивна фотозйомка	6	-	2	-	4
Тема 22. Портретна зйомка	10	-	6	-	4
Тема 23. Створення постера в програмі Adobe Photoshop.	6	-	-	2	4
Тема 24. Соціальна фотографія	5	-	2	-	3
Тема 25. Тревел-журналістика	5	-	2	-	3
Тема 26. Особливості весільної фотографії	5	-	2	-	3
Тема 27. Фотозйомка в музеях, на виставках, театральна, клубна зйомка	5	-	2	-	3
Тема 28. Фотографії для глянцевого видань	5	-	2	-	3
Тема 29. Створення відеопрезентації з фото та музики.	6	-		2	4
Тема 30. Fashion фотографія	5	-	2	-	3
Тема 31. Правила фотографування одягу	5	-	2	-	3
Тема 32. Фотографія в стилі ретро	5	-	2	-	3

Тема 33. Стилi у фотографiї	5	-	2	-	3
Разом за змістовим модулем 1	180	-	50	10	108
Разом годин	180	-	56	16	108

Практичні та лабораторні заняття проводяться згідно з розкладом:
<http://kpmu.edu.ua/infowindow/rozklad-zanyat-dlya-navchalnyh-hrup/>

11. Система оцінювання та вимоги

Контроль якості підготовки фахівців з дисципліни здійснюється відповідно до таких документів:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>);

- Положення про екзамен і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_o4y/view);

- Порядок організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Додаток до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
50 балів	10 балів	40 балів	

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль тощо.

Форма контролю: залік.

Оцінювання навчальної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням підсумкової оцінки в національну шкалу і шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, самостійну роботу.

Оцінювання на семінарських заняттях здійснюється по 12-ті бальній системі за такими критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною)	Критерії оцінювання

Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, наукових фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача відповідає на прості запитання.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати елементарне завдання; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час відповідей, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати

		інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття і категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості інформаційних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки журналістикознавчої науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує поставлені завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом навчальної дисципліни упродовж її вивчення. Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни
--	--	--	--

90-100	А (відмінно) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	відмінно	зараховано
82-89	В (дуже добре) (вище середнього рівня з кількома помилками)	добре	
75-81	С (добре) (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)		
67-74	Д (задовільно) (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	задовільно	
60-66	Е (достатньо) (виконання задовольняє мінімальним критеріям)		
35-59	FX (незадовільно) (з можливістю повторного складання)	незадовільно	незараховано
1-34	F (незадовільно) (з обов'язковим повторним курсом)		

12. Рекомендована література

1. Балаклицький М. А. Зображальна журналістика : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 84 с.
2. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї механічної відтворюваності // Беньямін В. Вибране / пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська. Львів : Літопис, 2002. С. 53–91.
3. Гід журналіста / упоряд. Лазарева А. К., 1999. 96 с.
4. Горевалов С. І., Зикун Н. І., Стародуб С. А. Фотожурналістика в системі засобів масової інформації: єдність слова і зображення. Київ : КиМУ, 2010. 296 с.
5. Зонтаг С. Про фотографію. К. : В-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 189 с.
6. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. / Т. Приступенко, Р. Радчик, М. Василенко та ін.; за ред. В. Різуна. К. : Видавничополіграфічний центр «Київський університет», 2012. 352 с.
7. Карпенко В. Журналістика: основи професійної комунікації. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
8. Лаб Ф. Фотожурналістика та етика: дослідження в Центральній Європі. URL : <https://ua.ejo-online.eu/2933/etyka-ta-yakist>.
9. Макдональд Ф. Фотожурналістика: правда чи обман? [Електронний ресурс] / Фіона Макдональд. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/vert_cul/2015/07/150709_vert_cul_altered_i....
10. Марі-Шаппе Жан. Інфографія у пресі. К., 2001. 102 с.
11. Павлова Т. Фотомистецтво в художній культурі Харкова останньої третини ХХ століття (на матеріалі пейзажного жанру) : дис...канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Харківська держ. академія дизайну і мистецтв. Х., 2007. 219 арк.
12. Пилип'юк В. Українська художня фотографія. Етапи становлення та мистецькі засади розвитку: навчальний посібник. Львів: Світ, 2011. 175 с.
13. Савончак В. Я. Зображальна журналістика: фотографія. Конспект лекцій. Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Рута, 2011. 100 с.

14. Черняков Б. І. Фотографія в журналістиці від винайдення до початку ХХ ст. Київ : Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики, 1999. 59 с.
15. Шаповал Ю. Г. Фотожурналістика: Навч. посіб. Рівне : Волин. береги, 2007. 76 с.
16. Caple H. Photojournalism: a social semiotic approach. Palgrave Macmillan, 2013. 254 p.
17. Freeman M. The photographer's mind. Creative thinking for better digital photos. Elsevier, 2011. 193 p.
18. Stuckey S. Ultimate field guide to travel photography. Washington DC : National Geographic, 2012. 159 p.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Київський інститут журналістики. URL: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
3. Бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/>